

شناسایی و ارزیابی عوامل موثر در موفقیت قرارداد های بین المللی BOT

صمدشفق^۱، کیارش جهانپور^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد موسسه آموزش عالی فارابی کرج، کارمند بانک تجارت

۲- استاد دانشگاه موسسه آموزش عالی فارابی کرج

چکیده

رویکرد ساخت، بهره‌برداری و انتقال در سال‌های اخیر، نقش روز افزونی در اجرای پروژه‌های صنعتی و زیربنایی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه پیدا کرده است. در این میان موفقیت نسبی و گسترش جهانی روش BOT موجب استقبال چشمگیر کشورهای شده است که دچار کمبود منابع هستند و یا به تکنولوژی روز دسترسی ندارند. تجارب حاضر نشان می‌دهد که لزوماً نمی‌توان هر پروژه‌ای را با هر شرایطی با این روش اجرا کرد و انتظار موفقیت را داشت. بنابراین با توجه به اهمیت این موضوع، در این مقاله سعی شده است به تعیین معیارهای موفقیت برای قراردادهای BOT پراخته شود. بدین منظور جهت گردآوری اطلاعات از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. شیوه نمونه‌گیری به صورت هدفمند بوده و از میان جامعه آماری (مدیران و کارشناسان خبره شهرداری‌های شهر کرج)، تعداد ۵۸ نفر برای پاسخگویی به سوالات انتخاب شده‌اند. تجزیه و تحلیل یافته‌ها نیز با استفاده از روش‌های آماری استنباطی (آزمون تی - استیودنت، فریدمن و همبستگی) است. نتایج حاصل از یافته‌ها (آزمون تی - استیودنت) نشان می‌دهد که تمامی مولفه‌های استخراج شده موثر بر موفقیت پروژه‌های BOT (عوامل فنی - مالی، انتخاب پروژه مناسب، عوامل مدیریتی، نقش دولت و عوامل انسانی) در سطح معناداری ۱ درصد معنادار است. همچنین نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل نتایج با استفاده از ضریب همبستگی اسپیرمن نشان می‌دهد که تمامی زیرمولفه‌های سازنده عوامل دارای ارتباط مثبت بوده و درجه همبستگی متوسط تا قوی بین زیرمولفه‌ها برقرار بوده است. در نهایت نیز نتایج به دست آمده از آزمون رتبه‌ای فریدمن نشان داد درجه اهمیت هر یک از مولفه‌های موثر بر موفقیت پروژه‌های BOT به ترتیب شامل عوامل فنی - مالی، انتخاب پروژه مناسب، عوامل مدیریتی، نقش دولت و عوامل انسانی است.

واژگان کلیدی: قرارداد های بین‌المللی، BOT، تکنولوژی، پروژه